

Václav Havel: Prosím vás posad'te se. Za půl hodiny musíme sestavit vládu, tak posad'te se. Já bych... Jelikož musíme za půl hodiny sestavit vládu, abych tak řekl trošku nadneseně, tak já bych snad vyložil ty varianty, které v tuto chvíli jsou: Prezident Komárek, premiér Čarnogurský, ekonom... Moment, já jsem začal od ty nejfantastičtější! Je cosi rozjednáno u jakéhosi »kulatého stolu« – což bude teď v osm hodin pokračovat –, kam pojedete s námi. A zatím u toho »kulatého stolu« to vypadalo, že bude Čech a nestraník prezidentem, jistý pan Čalfa premiérem a že ten kabinet mu víceméně nadiktujem. S tím, že Jano by byl místopředsedou pro legislativu a mocenský nástroje, přešla by pod něj bezpečnost. S tím, že docent Komárek by byl – což se teďko začíná cukat – místopředsedou a za ním ten ekonomické blok: inženýr Dlouhý nějakým dalším hospodářským ministrem a inženýr Klaus ministrem financí. Že tam vy byste měli nejméně další dvě ministerstva, a ta pororce Slovák – Čech. Všechno to jakž takž vycházelo a máme v tom naprostou podporu lidovců a socialistů. A celkem to všechno do sebe klapě a harmonogram je dobrej. V neděli ráno by dala nová vláda slib prezidentovi, který by v neděli v poledne odstoupil, rezignoval, že jo. Ale vůbec nebylo možný se s váma pořádně domluvit, protože jsme jen tak telefonem mluvili. A teď právě se dohadujeme s panem docentem Komárkem o těch alternativách.

My jsme původně měli – a o tom jsme přeci ještě mluvili, když jste tady byli – takovou koncepci jakési provizorní vlády s předsunutými hlídkami našich lidí. Ta koncepce mezitím padla, protože se ukázalo, že oni vyklízejí prostor víc, než jsme si mysleli. A byli jsme zaskočení strašně rychlým během událostí a vypadá to, že při jakémsi ústupku dosáhneme víc, než se nám snilo ještě včera. Jestli všechno bude tak, jak navrhujeme, nevím. To uvidíme v osm hodin, s čím ten Mohorita přijde a jestli ho ta mafie zatím nezmákla, nesesadila. On je zatím členem politbyra, tajemníkem ÚV a hlavním motorem ty strany. Ten Urbánek je takovej blouznivec nastrčenej, kterého zřejmě miní ten Mohorita vystřídat časem. A se všema těma jsme jako porůznu jednali, je to takový trošku teďkon nejasný. Udělali jste si cestou z Bratislavy – jenom z těch kusejch informací, co jste měli z mýho telefonu Milanovi Kňázkovi – udělali jste si jakýsi vlastní názor na ty alternativy a na ty možnosti nebo podobně? Nebo už v Bratislavě jste vypracovali nějaký názor na to?

Ján Čarnogurský: No tak my sme počítali len s tou alternatívou, ktorú si hovoril Budajovi. To znamená Čalfa predseda vlády, pán docent podpredseda, ja som podpredseda, Miro je podpredseda, eventuálne niečo iné. S tým, že ešte ďalšie miesto sme počítali akože pre nás podľa toho, ako to vychádza.

Václav Havel: A prosím tebe, kdo je předsedou slovenský vlády?

Ján Čarnogurský: Predsedom slovenskej vlády bude profesor [Milan] Čič. On bol doteraz minister spravodlivosti.

Václav Havel: A je to straník?

Ján Čarnogurský: Straník, áno. S tým, že podpredsedom vlády bude [Vladimír] Ondruš. Ten, čo tu bol s nami minule. Pri slovenskej vláde bol zvolený taký model, že teda Ondruš bude naším dozorom vo vláde, ale inak prakticky v týchto chvíľach jednájú zrejme s Čičom o zostavení novej slovenskej vlády. S tým, že VPN tam nebude delegovať viacej svojich ľudí než Ondruša, ale bude sa vyjadrovať k všetkým; s tým, že dala podmienku, že to majú byť neskompromitovaní ľudia doterajším režimom, odborne a morálne spôsobilí.

Miroslav Kusý: S tým, že keby tam zostali nejaké vakantné miesta, nie je to potrebné obsadzovať hneď, a že by sme ich ponechali. Ten Čič je inak veľmi prijateľný.

Ján Čarnogurský (s ironií): No tak, no!

Miroslav Kusý: No ale vzhľadom na okolnosti.

Ján Čarnogurský: Proste tento model je.

Václav Havel: A máte mandát... Ty národní vlády si vy tam zmáknete a my tady celkem snadno. Problém je ta federální vláda, prezident a to centrální. Máte vy mandát improvizovat při tom jednání, který teď o tom bude?

Ján Čarnogurský: No tak v podstate musíme, áno.

Václav Klaus: Já bych řekl, že se to trochu mění. My jsme si mysleli, že bude nestraník, podle těch zpráv. Tím, že ta existence toho slovenskýho předsedy vlády jako straníka, myslím, že usnadňuje situaci na to vystrčení toho Urbana. Protože to už by tam pak v tom kabinetu bylo těch straníků nekonečně moc, takže to nám usnadňuje – já myslím strašně moc – tu situaci.

Václav Havel: Že jsme tomu Čalfovi toho Urbana tolerovali, to můžeme zdůvodnit tím, že jsme měli nesprávné zprávy ze Slovenska, že ten Čič je nekomunista.

Václav Klaus: To by byla velmi vhodná změna.

Miroslav Kusý: Čič bol vylúčený zo strany po šesťdesiatom ôsmom a potom keď až v osemdesiatom treťom ho prijali, keď šiel do nomeklatúrnej funkcie v podstate bez akýchkoľvek podmienok.

Václav Havel: V kolikátém že ho přijali?

Miroslav Kusý: Osemdesiat tri.

Eda Kriseová: No dobře, je to člen strany.

Václav Klaus: To usnadňuje ten požadavek, že ten Urban tam nemá být. To je významná věc, já myslím.

Jiří Křižan: A byl ministrem spravedlnosti v těch posledních letech?

Ján Čarnogurský: Áno.

Miroslav Kusý: Áno.

Václav Havel: A šéfem toho nějakého ekonomického týmu a jeho takovým představitelem – tak trošku symbolem – je ve vašich očích docent Komárek?

Ján Čarnogurský: Áno, samozrejme.

Miroslav Kusý: Áno. Samozrejme, že áno.

Ján Čarnogurský: VPN presadzovala, môžem to teraz povedať –

Petr Pithart: Ano, to byla ta noční situace.

Ján Čarnogurský: Áno.

Václav Havel: A vy jste ho prosazovali přímo na předsedu vlády nebo na –

Ján Čarnogurský: Aj na... Vlastne áno, na předsedu vlády. Ale prosím, keď je tento model, že bude síce podpredsedom, ale bude riadiť ekonomiku.

Miroslav Kusý: Vy ste si získal skvelý imidž na Slovensku tou televíznou besedou.

Petr Pithart: Teď už vás, pane docente, nepřesvědčuje Vašek Havel jako dramatik, ale teď k vám mluví Slovensko.

Václav Havel: To jsou dneska reální mluvčí slovenského národa.

Valtr Komárek: Je to nepříjemná situace.

Václav Havel: To jsou reální mluvčí slovenského národa. Tam je situace jiná než u nás.

Ján Čarnogurský: My predsa v tom nočnom telefonáte minulú noc, tam to Jano Budaj jasne povedal, že dokonca my sme boli proti tej koncepcii vôbec dočasnej vlády do volieb alebo ako.

Petr Pithart: Ano.

Ján Čarnogurský: Ale keď realita bude zrejme taká... Ale boli sme za to, aby sa v maximálnej miere už do tejto vlády dávali prvky nejakej trvalej vlády. Ten jeden z tých prvkov sme videli v docentovi Komárkovi.

Václav Havel: Vy jste tam vždycky trochu napřed na tom Slovensku, my jsme se k tomu dopracovali dvacet čtyři hodin po vás.

Ján Čarnogurský: Len na okraj. Dneska som bol na rokovaní na Slovenskej národnej rade aj teda o tejto novej vláde slovenskej. Keby sme boli schopní vytvoriť celú slovenskú vládu, tak mal som pocit, že by sme ju mohli vytvoriť. Proste politicky by to bolo v poriadku.

Václav Havel: To je to neštěstí, co jsem říkal –

Ján Čarnogurský: Ale vráťme sa k tomu, čo nás čaká. To, čo si povedal teraz, to je už akože odsúhlasená alternatíva, alebo aké prekvapenia iné môžeme očakávať?

Václav Havel: Mohorita všechno vzal, všechno slíbil, že bude tam někde v politbyru projednávat, ale v podstatě on tam má asi hlavní slovo. Co řekl naprosto jednoznačně, je, že pokud komunistická strana podporuje Čalfu, a to podporuje, tak že uznává, že prezidentem musí být Čech a nekomunista. Nestraní! Nikoliv teda nějaký z té strany některý. A to řekl naprosto jasně, dokonce to četl z papíru jako nějaký usnesení nebo co to bylo, na stroji to měl napsaný. A můžou nás čekat rozmanitá překvapení při tom odpoledním jednání. Tím spíš, že my máme pouhou čtvrt hodinu na přípravu. Na všechny možné alternativy. Jaké překvapení přijde, nevím, ale nemusí přijít vůbec žádné, a dokonce i harmonogram, jak jsem říkal, byl promyšlený za souhlasu toho, aby studenti nešli sesazovat násilně v neděli odpoledne na Hrad Husáka, tak oni [zástupci KSČ na jednání u »kulatého stolu«] uznávají, že decentnější je – vzhledem k důstojnosti toho úřadu –, že strana ho k tomu přiměje, že ještě jako udělá to gesto, že dá amnestii a přijme slib nové vlády pěkné. A pak oznámíme na nedělní odpolední manifestaci, a předtím ČTK asi, že teda rezignoval na svůj úřad. Dokonce i tenhle harmonogram... Ten Mohorita se nad ním radostně usmíval, že jo. (Smích.)

Vladimír Hanzel: Vašku, ještě připomínám: Jeden velký problém jsou ty dvě malé slovenské strany [Strana slobody a Strana slovenské obrody], které tam jsou u toho »kulatého stolu« a které se do toho montují.

Václav Havel: Oni se do toho montují, ale zatím furt se do toho montují takovým způsobem, že se vydávají za vaše jakési reprezentanty.

Ján Čarnogurský: Nie! To neprichádza do úvahy.

Václav Klaus: To je dobře. To je potřeba, abyste řekli vy. My jsme to říkali jako jemně, aby to nevypadalo, že máme co mluvit za Slovensko.

Ján Čarnogurský: Ja im to poviem. Tak oni sú Národný front! Keď komunisti im dajú zo svojho počtu, tak to je ich vec.

Václav Klaus: Oni se oba dva tam proklamovali – každé za sebe – za ministra. Jeden se nabídl, že bude ministrem paliv a energetiky a druhý se nabídl – (Smích všech přítomných.)

Miroslav Kusý: Oni nemajú žiaden mandát. Oni majú tisíc dvesto členov, pod tisíc dvesto.

Jiří Křížan: Oni mluvili o budoucím vývoji, to jsi tam nebyl. Já jsem upozorňoval, že nemůžem teď v této chvíli počítat s budoucí pluralitou. To bysme museli počítat už se Zelenýma. (Více osob hovoří najednou.)

Václav Havel: Oni se odvolávali, že jsou dědici Lettrichovy Demokratické strany, a bůhvíco všechno říkali. (Hlasy požadující ukončení diskuse o tomto problému.)

Ján Čarnogurský: Na funkciu prezidenta máte kandidáta?

Václav Havel: Máme kandidáta na funkciu prezidenta. Ale před chvílkou měl Standa lepší nápad.

Vladimír Hanzel: Ale tam rozhodlo plénum. To odhlasovali.

Ján Čarnogurský: Aké plénum? Ktoré plénum?

Václav Klaus: My tady máme plénum.

Ján Čarnogurský: No povedzte však! Je to tajné?

Eda Kriseová: Ne, není to tajný.

Vladimír Hanzel: Má to Saša Vondra na sobě.

Ján Čarnogurský: Je to Vašek Havel? V poriadku. My s tým súhlasíme.

Jiří Křižan: Teď vznikla varianta –

Valtr Komárek: Ne, ne.

Václav Havel: Ale jenomže já to můžu vzít za splnění jakýchsi dalších podmínek. Především, že tam bude Jano a docent Komárek jako místopředsedové vlády, ať už předsedou je, kdo chce. Nejradši bych tebe za předsedu vlády, ale to nejde asi. Nevím, možná to taky jde.

Eda Kriseová: Zatím to nejde, ale to půjde.

Václav Havel: To je prostě naprosto fantaskní.

Miroslav Kusý: Inak myslím, že nie je treba hovoriť o osobe Čalfu. Ten je na Slovensku tiež velice neprijateľná osoba.

Eda Kriseová: Hele, to musí zatím bejt.

Vladimír Hanzel: Tady je problém s docentem Komárkem.

Václav Havel: Docent Komárek zatím se vzpouzí jaksí, abych tak řekl.

Valtr Komárek: No ne, mně se s tím Čalfou nechce. Mně je osobně nepřijatelněj, morálně.

Ján Čarnogurský: Ako je to vo vláde? Tam sa hlasuje? Teraz blbo sa pýtam ako právnik. Ale ako to je? Hlasuje alebo rozhoduje predseda, keď dôjde ku sporu o nejakej otázke?

Václav Valeš: Může se hlasovat, ale podívejte – (Několik osob hovoří najednou.)

Václav Havel: Já nevím, nakolik víte, že máme koncepci – kterou všichni přijali – silného politického kabinetu (to jest ty všechny místopředsedy tý vlády), který je tím, kdo to kočíruje. Tím spíš, že by byl aspoň prozatím slabý předseda vlády, jestli by to byl Čalfa, tak je to slabý, sporný muž a musel by mít silný politický kabinet, v němž bys byl ty a docent Komárek a podobně, a kterej by byl tím skutečným rozhodčím, tím centrem tý vládní moci. A byl by napojenej na dobrý ministry, který by se tam dostali.

Eda Kriseová: Je to slabý král, silná šlechta.

Jiří Dienstbier: No jistě, no.

Ján Čarnogurský: Ja si myslím, že Čalfu sa nemusíme obávať. Jednoducho on nedokáže sa presadiť.

Václav Havel: On vyhnije. Vyhnije.

Jiří Dienstbier: Já myslím, že když bude většina ve vládě v pořádku tak –
(Několik osob hovoří najednou.)

Eda Kriseová: On se podkope totiž sám.

Petr Pithart: On to vzdá za chvíli.

Václav Valeš: Uvědomte si, že ten Čalfa bez silného ministra pro tento úsek hospodářský nebo místopředsedy vlády nemůže vládnout.

Petr Pithart: On to vzdá sám. On na to přijde.

Václav Klaus: To je právě ten vtip v tomhleto celej.

Vladimír Hanzel: Ale pár dní by měl vydržet.

Petr Pithart: Pár dní by měl vydržet.

Václav Klaus: A on hraje o jistého Urbana jako svého takového toho...

Miroslav Kusý: Vašku, ešte jedna poznámka. My sme viazali tu našu účasť na účasť pana docenta Komárka ako podmienku.

Ján Čarnogurský: Áno. Buď teda vo funkcii podpredsedu, alebo vo funkcii predsedu.

Miroslav Kusý: To bola naša podmienka, o ktorej sme hovorili. Čalfa bol pre nás neprijateľný. Keď sme sa dozvedeli, že pan docent Komárek tam je, tak sme si... V tom prípade sa zvrátila situácia. My sme povedali, že v tom prípade sme ochotní participovať. Bez jeho účasti by tá naša participácia –

Ján Čarnogurský: – bola pochybná.

Miroslav Kusý: – bola sporná.

Václav Havel: A moje prezidentsví ještě pochybnější.

Eda Kriseová: Mně je vás líto obou dvou. To je strašný! (Smích.)

Václav Havel: A to by znamenalo dát jim to do rukou a to by znamenalo nevyzpytatelný dění – stávky, kdovíjaký bouře a prostě nekonečný zmatky! A byli bysme tam, kde přesně jsme dosud nebyli: že máme pokojnou revoluci a nemuseli jsme prožít všechno utrpení, co prožili Maďaři, Poláci a podobně. To znamená dát jim to do ruky prostě. Urbanům, Čalfům, Adamec prezident.

Ján Čarnogurský: Vašku, môžem ešte jednu vsuvku? Dneska na tej Slovenskej národnej rade, keď zhruba sme sa dohodli na tom, že Slovenská národná rada odvolá doterajšieho predsedu vlády Hrivnáka, pretože ten nechcel odstúpiť... Včera sme povedali, že teda s Čičom by sme akože súhlasili, tak oni ho už vopred upovedomili a na to ho predvolali, na tu

Slovenskú národnú radu za účasti predsedu Slovenskej národnej rady, šéfov tých dvoch strán a našej účasti. A tam bol doslova hearing Čiča. Čičovi sme kládli otázky, prakticky že či je ochotný splniť toto, toto, toto. Prakticky politické požiadavky opozície, jako sa prezentujú na uliciach. Tak sme mu ich prezentovali a on musel to najskôr odsúhlasiť a aj to odsúhlasil s takými doslova technickými podrobnosťami. Čo ja viem, to a to a to. Čiže niečo podobné snád' môžeme urobiť aj s Čalfom.

Jiří Křížan: Pardon, já bych rád připomenul, že je dohoda, aspoň tak jsem tomu rozuměl odpoledne, že Čalfa, než tu vládu bude mít za definitivní, sejde se s námi.

Václav Havel: A my máme příležitost mu říct, že takové vládě nemůžem dát podporu a že ty některý naši podporu mají, takže ty táhnem zpátky. Oni i s Dienstbierem jako ministrem zahraničí souhlasej, zdá se, vypadalo to, jako že všechno berou prostě, no.

Ján Čarnogurský: Ide o to, že prípadne ak vy môžete nejak stručne sformulovať svoje požiadavky na Čalfu, pokiaľ ide o budúcu spoluprácu, tak si ich pripravte a potom ich zformulujte, a on musí povedať, že áno. (Smích Edy Kriseové.)

Václav Klaus: A druhá věc je, že za deset minut musíme odjíždět, protože oni v osm budou tam čekat.

Ján Čarnogurský: Kde to bude?

Václav Havel: V Paláci kultury. (Ke Komárkovi) A nemohl byste jet s náma, abyste ještě měl chvíli čas v autě si to promejšlet?

Valtr Komárek: Ne, já nechci takhle otravovat.

Václav Havel: Vy byste totiž tam bezvadně promluvil za tu naši delegaci, protože ta vaše autorita – podepřená autoritou Slováků – tam může to jednání báječně zvrátit v náš prospěch, ať budete čím budete v tý nový vládě.

Valtr Komárek: Dobře, tak já pojedu.

Václav Havel: Jo fajn, aspoň něco.

Eda Kriseová: Děkujeme. (Smích a potlesk přítomných.)

Jiří Dienstbier: Vládní krize vyřešena.

Jiří Křížan: Vládní krize odložena.

Po vyřešení formalit s přepravou do Paláce kultury, kde ve 20 hodin pokračovalo jednání tzv. rozhodujících politických sil, byla schůzka krizového štábu KC OF ukončena.